

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 29 sierpnia 2003 r.

w sprawie trybu przeprowadzania postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego i dyscyplinarnego przyspieszonego oraz sposobu wykonywania kar dyscyplinarnych w stosunku do funkcjonariuszy celnych

Na podstawie art. 80 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 72, poz. 802, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni, po otrzymaniu polecenia, odpowiednio, naczelnika urzędu celnego, dyrektora izby celnej albo ministra właściwego do spraw finansów publicznych, wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1 rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie doręcza funkcjonariuszowi celnemu, którego ono dotyczy.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej — finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 32, poz. 301, Nr 43, poz. 378 i Nr 93, poz. 834).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 89, poz. 804 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 120, poz. 1122 i Nr 137, poz. 1302.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać w szczególności:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe rzecznika dyscyplinarnego;
- 2) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe funkcjonariusza celnego, którego postępowanie wyjaśniające dotyczy;
- 3) zwięzły opis okoliczności mogących świadczyć o naruszeniu lub zaniechaniu przez funkcjonariusza celnego obowiązku służbowego;
- 4) informację o przystępujących funkcjonariuszowi celnemu uprawnieniach związanych z wszczęciem postępowania wyjaśniającego;
- 5) datę i miejsce wydania postanowienia.

§ 2. Rzecznik dyscyplinarny w toku postępowania wyjaśniającego:

- 1) umożliwia funkcjonariuszowi celnemu złożenie wyjaśnień;

2) podejmuje inne czynności niezbędne do wyjaśnienia okoliczności sprawy.

§ 3. 1. Postępowanie wyjaśniające powinno być ukończone w terminie 14 dni od dnia jego wszczęcia.

2. Rzecznik dyscyplinarny, w terminie 3 dni od dnia zakończenia postępowania wyjaśniającego, składa, odpowiednio, naczelnikowi urzędu celnego, dyrektorowi izby celnej albo ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w przypadku uprawdopodobnienia naruszenia lub zaniechania obowiązków służbowych albo o umorzenie postępowania wyjaśniającego, o czym niezwłocznie zawiadamia funkcjonariusza celnego, którego wniosek dotyczy.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się sprawozdanie z wyników postępowania wyjaśniającego, materiały zebrane w toku postępowania wyjaśniającego oraz wyjaśnienia złożone przez funkcjonariusza celnego, którego postępowanie dotyczy.

§ 4. 1. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego lub o umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydaje naczelnik urzędu celnego, dyrektor izby celnej albo minister właściwy do spraw finansów publicznych w terminie 5 dni od dnia złożenia przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku, o którym mowa w § 3 ust. 2.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, doręcza się niezwłocznie obwinionemu funkcjonariuszowi celnemu, zwanemu dalej „obwinionym”, oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu.

§ 5. 1. Postępowanie dyscyplinarne prowadzi, odpowiednio, naczelnik urzędu celnego, dyrektor izby celnej albo minister właściwy do spraw finansów publicznych lub wyznaczony przez te osoby funkcjonariusz celny, zwany dalej „prowadzącym postępowanie”.

2. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego powinno zawierać:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby, która wydaje postanowienie;
- 2) datę i miejsce wydania;
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe rzecznika dyscyplinarnego;
- 5) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe prowadzącego postępowanie;
- 6) określenie czynu zarzucanego lub obowiązku, którego zaniechał obwiniony, ze wskazaniem czasu, miejsca i okoliczności;
- 7) datę powzięcia przez, odpowiednio, naczelnika urzędu celnego, dyrektora izby celnej albo ministra właściwego do spraw finansów publicznych wia-

domości o naruszeniu przez obwinionego obowiązku służbowego;

- 8) podpis osoby wydającej postanowienie;
- 9) uzasadnienie.

§ 6. 1. W toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony ma prawo do:

- 1) zgłaszania wniosków dowodowych;
- 2) ustanowienia obrońcy;
- 3) odmowy składania wyjaśnień;
- 4) przeglądania akt postępowania oraz sporządzania z nich notatek.

2. Ustanowienie obrońcy następuje w formie pisemnej ze wskazaniem zakresu udzielonego pełnomocnictwa.

§ 7. Wnioski dowodowe obwiniony zgłasza na piśmie prowadzącemu postępowanie, który rozstrzyga niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni, o sposobie rozstrzygnięcia wniosku.

§ 8. 1. Prowadzący postępowanie zbiera materiał dowodowy i przeprowadza postępowanie dowodowe niezbędne do wyjaśnienia sprawy, a w szczególności przyjmuje wyjaśnienia od obwinionego, przesłuchuje świadków, zleca przeprowadzenie badań lub ekspertyz oraz zasięga niezbędnych opinii. Wyniki badań lub ekspertyz są przedstawiane w formie pisemnej.

2. Z przesłuchania obwinionego, świadków i biegłych sporządza się protokół.

3. Na wniosek obwinionego lub jego obrońcy prowadzący postępowanie może przeprowadzić przesłuchanie świadków z udziałem obwinionego i jego obrońcy oraz rzecznika dyscyplinarnego.

§ 9. 1. Postępowanie dyscyplinarne powinno być ukończone w terminie 30 dni od dnia jego wszczęcia.

2. Osoba, która wszczęła postępowanie dyscyplinarne, może, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia postępowania dowodowego, przedłużyć postępowanie do 3 miesięcy.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach postępowanie dyscyplinarne może być przedłużone na czas określony, dłuższy niż wskazany w ust. 2, przez:

- 1) dyrektora izby celnej — jeżeli postępowanie zostało wszczęte przez naczelnika urzędu celnego;
- 2) ministra właściwego do spraw finansów publicznych — jeżeli postępowanie zostało wszczęte przez dyrektora izby celnej lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

§ 10. 1. Prowadzący postępowanie niezwłocznie po zakończeniu postępowania dowodowego informuje obwinionego i jego obrońcę, jeżeli został ustanowiony,

oraz rzecznika dyscyplinarnego o możliwości zapoznania się z aktami postępowania i poucza o prawie zgłoszenia wniosku o ich uzupełnienie w terminie 3 dni.

2. Obwiniony, po zapoznaniu się z aktami postępowania, podpisuje protokół sporządzony z tej czynności.

3. Odmowa, lub nieskorzystanie przez obwinionego z prawa do zapoznania się, w wyznaczonym terminie, z aktami postępowania dyscyplinarnego, jak również odmowa złożenia podpisu stwierdzającego tę okoliczność nie wstrzymuje postępowania.

4. Rzecznik dyscyplinarny w terminie 3 dni od dnia zapoznania z aktami postępowania składa wnioski dotyczące orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne.

§ 11. 1. Orzeczenie dyscyplinarne powinno być sporządzone na piśmie i zawierać:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby wydającej orzeczenie;
- 2) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego;
- 3) określenie czynu zarzucanego lub obowiązku, którego zaniechał obwiniony, ze wskazaniem czasu, miejsca i okoliczności;
- 4) rozstrzygnięcie w sprawie;
- 5) uzasadnienie prawne i faktyczne orzeczenia;
- 6) pouczenie o prawie do wniesienia odwołania lub złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz o terminie i trybie wniesienia odwołania;
- 7) podpis osoby, która wydała orzeczenie, miejsce i datę wydania.

2. W uzasadnieniu prawnym należy wyjaśnić w szczególności podstawy prawne orzeczenia, z przytoczeniem przepisów prawa.

3. Uzasadnienie faktyczne orzeczenia powinno zawierać w szczególności wskazanie faktów, które zostały uznane za udowodnione, dowodów, na których się oparto, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej. W uzasadnieniu należy wskazać okoliczności, które zostały wzięte pod uwagę przy wymiarze kary.

§ 12. Odpis prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego dołącza się do akt osobowych funkcjonariusza celnego, przeciwko któremu toczyło się postępowanie dyscyplinarne.

§ 13. 1. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przyspieszonego wydaje się w dniu powzięcia informacji o naruszeniu lub zaniechaniu obowiązków służbowych przez obwinionego, jeżeli z dokumentów, oświadczeń złożonych przez funkcjonariuszy celnych oraz innych osób wynika, że doszło do ich naruszenia lub zaniechania.

2. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przyspieszonego powinno zawierać:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby, która wydaje postanowienie;
- 2) datę i miejsce wydania;
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) określenie czynu zarzucanego lub obowiązku, którego zaniechał obwiniony, ze wskazaniem czasu, miejsca i okoliczności;
- 5) datę powzięcia wiadomości o naruszeniu lub zaniechaniu przez obwinionego obowiązku służbowego;
- 6) podpis osoby wydającej postanowienie;
- 7) uzasadnienie.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 2, doręcza się w dniu wydania obwinionemu, pouczając o prawie ustanowienia obrońcy. Obwiniony bezpośrednio po zapoznaniu się z treścią postanowienia oświadcza, czy skorzysta z prawa do wyznaczenia obrońcy.

§ 14. Postępowanie dyscyplinarne przyspieszone prowadzi, odpowiednio, naczelnik urzędu celnego, dyrektor izby celnej albo minister właściwy do spraw finansów publicznych lub wyznaczony przez te osoby funkcjonariusz celny, zwany dalej „prowadzącym postępowanie dyscyplinarne przyspieszone”.

§ 15. Po otrzymaniu postanowienia, o którym mowa w § 13, obwiniony może:

- 1) zgłaszać wnioski dowodowe;
- 2) odmówić składania wyjaśnień;
- 3) przeglądać akta i sporządzać notatki;
- 4) ustanowić obrońcę.

§ 16. 1. Wnioski dowodowe obwiniony niezwłocznie zgłasza ustnie do protokołu prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne przyspieszone.

2. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne przyspieszone rozstrzyga o sposobie rozpatrzenia wniosku, o czym ustnie informuje obwinionego.

3. Z czynności, o których mowa w ust. 2, prowadzący postępowanie dyscyplinarne przyspieszone sporządza notatkę, którą załącza do akt sprawy.

§ 17. 1. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne przyspieszone przeprowadza postępowanie dowodowe, w szczególności przeprowadza dowód z dokumentów oraz odbiera wyjaśnienia od obwinionego.

2. Po zakończeniu postępowania dowodowego prowadzący postępowanie dyscyplinarne przyspieszone niezwłocznie zapoznaje obwinionego i jego obroń-

cę, jeżeli został ustanowiony, z aktami postępowania. Przepis § 10 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 18. 1. Postępowanie dyscyplinarne przyspieszone powinno być ukończone w dniu jego wszczęcia.

2. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne przyspieszone w szczególnie uzasadnionych przypadkach może je przedłużyć do 3 dni.

§ 19. 1. W przypadku stwierdzenia, po przeprowadzeniu dowodów stanowiących podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przyspieszonego, że naruszenie lub zaniechanie obowiązków służbowych nie jest oczywiste i zachodzi konieczność przeprowadzenia dodatkowych dowodów, w szczególności z opinii i ekspertyz biegłych albo dowodów z przesłuchania wielu świadków, prowadzący postępowanie dyscyplinarne przyspieszone wydaje postanowienie o przekazaniu sprawy do postępowania wyjaśniającego.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby, która wydaje postanowienie;
- 2) datę i miejsce wydania;
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) określenie czynu zarzucanego lub obowiązku, którego zaniechał obwiniony, ze wskazaniem czasu, miejsca i okoliczności;
- 5) podpis osoby wydającej postanowienie;
- 6) uzasadnienie.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, doręcza się obwinionemu, rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której obwiniony pełni służbę.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, prowadzący postępowanie niezwłocznie przekazuje rzecznikowi dyscyplinarnemu akta sprawy oraz akta osobowe funkcjonariusza celnego, którego postępowanie dotyczy.

5. Dokonane w toku postępowania dyscyplinarne przyspieszonego czynności, w tym przeprowadzone dowody, zachowują ważność po przekazaniu do postępowania wyjaśniającego.

6. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego postępowanie dyscyplinarne jest prowadzone w trybie określonym w § 5—13.

§ 20. Do postępowania dyscyplinarnego przyspieszonego stosuje się odpowiednio przepisy § 11 i 12.

§ 21. 1. Wymierzona kara dyscyplinarna powinna być współmierna do czynu popełnionego przez obwinionego.

2. Przy wymierzaniu kary dyscyplinarnej uwzględnia się w szczególności rodzaj i wagę czynu, skutki

i okoliczności jego popełnienia, pobudki działania obwinionego, następstwa ujemne dla służby, dotychczasowe wyniki w służbie, opinię służbową, okres pozostawania w służbie oraz zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu zarzucanego mu czynu, a także inne okoliczności, zarówno łagodzące, jak i obciążające, istotne w sprawie.

3. Na zaostrenie wymiaru kary ma wpływ w szczególności popełnienie czynu przez funkcjonariusza celnego:

- 1) będącego w stanie po spożyciu alkoholu lub środka odurzającego;
- 2) w czasie odbywania uprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej;
- 3) w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

§ 22. Wykonanie kar dyscyplinarnych:

- 1) upomnienia, nagany, nagany z ostrzeżeniem, zakazu podwyższania stopnia służbowego przez 2 lata i zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych przez 2 lata — polega na doręczeniu orzeczenia ukaranemu oraz powiadomieniu o ukaraniu bezpośredniego przełożonego;
- 2) przeniesienia na niższe stanowisko służbowe — polega na mianowaniu na niższe stanowisko służbowe;
- 3) obniżenia stopnia służbowego — polega na wydaniu decyzji o utracie stopnia dotychczasowego i nadaniu stopnia niższego;
- 4) wydalenia ze Służby Celnej — polega na pisemnym poinformowaniu ukaranego, że zwolnienie ze służby następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 23. 1. Na każdym etapie postępowania wyjaśniającego lub dyscyplinarnego minister właściwy do spraw finansów publicznych może przejąć postępowanie, wydając postanowienie o jego przejęciu do prowadzenia.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w przypadku, o którym mowa w ust. 1, przekazuje prowadzenie postępowania:

- 1) wyjaśniającego — rzecznikowi dyscyplinarnemu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 2) dyscyplinarnego — wskazanemu funkcjonariuszowi celnemu.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, doręcza się:

- 1) funkcjonariuszowi celnemu, którego postępowanie dotyczy;
- 2) dyrektorowi izby celnej lub naczelnikowi urzędu celnego, w którym funkcjonariusz celny pełni służbę;
- 3) rzecznikowi dyscyplinarnemu izby celnej lub rzecznikowi urzędu celnego, w którym funkcjonariusz celny pełni służbę.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, prowadzący dotychczas postępowanie niezwłocznie przekazuje akta sprawy oraz akta osobowe funkcjonariusza celnego, którego postępowanie dotyczy.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Finansów: *A. Raczek*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 kwietnia 2000 r. w sprawie trybu przeprowadzania postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego oraz sposobu wykonywania kar dyscyplinarnych w stosunku do funkcjonariuszy celnych (Dz. U. Nr 36, poz. 405 oraz z 2002 r. Nr 43, poz. 403), które utraciło moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o zmianie ustawy — Kodeks celny oraz o zmianie ustawy o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 120, poz. 1122).